

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian
Hungarian College of Higher Education

Challenges and Effects of Crisis Situations on Education

2
0
2
4

SELECTED
PAPERS

Berehove,
30-31 March 2023

International Academic Conference

ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ
ЗУМОВЛЕНІ ЕКСТРЕМАЛЬНИМИ
УМОВАМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 30–31 березня 2023 року

Збірник наукових праць

KRÍZISHELYZETEK
HATÁSA ÉS KIHÍVÁSAI
AZ OKTATÁSBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2023. március 30–31.

Tanulmánykötet

CHALLENGES AND EFFECTS
OF CRISIS SITUATIONS
ON EDUCATION

International Academic Conference
Berehove, 30–31 March, 2023

Selected papers

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

**ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ
ЗУМОВЛЕНІ ЕКСТРЕМАЛЬНИМИ
УМОВАМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ**

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 30–31 березня 2023 року

Збірник наукових праць

ЗУІ ім. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
Берегове
2024

УДК 370:061.3

В 41

Збірник наукових праць містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Виклики сучасної освіти зумовлені екстремальними умовами функціонування», яка відбулася 30–31 березня 2023 року в м. Берегове. Організатор конференції – кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

Рекомендовано до видання у друкованій та електронній формі (PDF) рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (протокол №1 від «25» січня 2024 року)

Підготовлено до видання кафедрою педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти спільно з Видавничим відділом Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

За редакцією:

Емьовке Берсхауер-Олас, Єва Гуттерер, Лідіко Греба та Каталін Поллоі

Технічне редагування та верстка: *Олександр Добош, Ласло Вездел та Вівієн Товт*

Коректура: *Лідіко Гріца-Варцаба, Лідіко Греба та Катерина Лізак*

Дизайн обкладинки: *Вівієн Товт*

УДК: *Бібліотека ім. Опайої Черє Яноша при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II*

Відповідальний за випуск:

Олександр Добош (начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Матеріали наукового видання рецензовані Науковою радою міжнародної науково-практичної конференції.

За зміст наукових праць відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк видання здійснено за підтримки уряду Угорщини.

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua; kiado@kmf.uz.ua)

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Карпатської України 36, м. Ужгород, 88006. Електронна пошта: print@rik.com.ua)

ISBN 978-617-8143-15-2 (палітурка)

ISBN 978-617-8143-16-9 (PDF)

© Автори, 2024

© Редактори, 2024

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, 2024

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

**KRÍZISHELYZETEK
HATÁSA ÉS KIHÍVÁSAI
AZ OKTATÁSBAN**

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2023. március 30–31.

Tanulmánykötet

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Beregszász
2024

ETO 370:061.3

K-95

A kiadvány a 2023. március 30-31-én Beregszászban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszéke által rendezett *Krizishelyzetek hatása és kibívásai az oktatásban* című nemzetközi tudományos konferencián elhangzott előadások szerkesztett anyagát tartalmazza.

Nyomtatott és elektronikus formában (PDF-fájlformátumban) történő kiadásra javasolta
a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2024. január 25., 1. számú jegyzőkönyv).

Kiadásra előkészítette a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlege és Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszéke.

Szerkesztette:

Berghauer-Olasz Emőke, Hutterer Éva, Greba Ildikó és Pally Katalin

Műszaki szerkesztés és tördelés: *Dobos Sándor, Vezsdel László és Tóth Vivien*

Korrektúra: *Grižša-Varcaba Ildikó, Greba Ildikó és Lizák Katalin*

Borítóterv: *Tóth Vivien*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felel:

Dobos Sándor (a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlegének vezetője)

A kötetben található tanulmányokat a konferencia Tudományos Tanácsa lektorálta.

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

**A konferenciát és a kiadvány megjelentetését
Magyarország kormánya támogatta**

Kiadó: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (cím: 90 202, Beregszász, Kossuth tér 6. E-mail: foiskola@kmf.uz.ua; kiado@kmf.uz.ua)

Nyomdai munkálatok: „RIK-U” Kft. (cím: 88 006 Ungvár, Kárpáti Ukrajna u. 36. E-mail: print@rik.com.ua)

ISBN 978-617-8143-15-2 (keményfedelű)

ISBN 978-617-8143-16-9 (PDF)

© A szerzők, 2024

© A szerkesztők, 2024

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2024

FERENC RAKOCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN COLLEGE
OF HIGHER EDUCATION

**CHALLENGES AND EFFECTS
OF CRISIS SITUATIONS
ON EDUCATION**

International Academic Conference
Berehove, 30-31 March 2023

Selected papers

Transcarpathian Hungarian College
Berehove
2024

UDC 370:061.3

K-95

The publication contains materials of the international academic conference on *Challenges and Effects of Crisis Situations on Education*, organised by the Department of Pedagogy, Psychology, Primary, Pre-School Education and Management of Educational Institutions of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education in Berehove on 30–31 March 2023.

Recommended for publication in printed and electronic form (PDF file format)
by the Academic Council of Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education (record No. 1 of January 25, 2024)

This volume of conference materials has been prepared by
the Department of Pedagogy, Psychology, Primary, Pre-School Education
and Management of Educational Institutions and the Division of Publishing
of Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Edited by:

Emőke Berghauer-Olasz, Éva Hutterer, Ildikó Greba and Katalin Pally

Technical editing and pagination: *Sándor Dobos, László Vezsdel and Vivien Tóth*

Proof-reading: *Ildikó Gricza-Varcaba, Ildikó Greba and Katalin Lizák*

Cover design: *Vivien Tóth*

Universal Decimal Classification (UDC): *Apáczai Csere János Library of Ferenc Rakoczi II
Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing:

Sándor Dobos (head of the Division of Publishing of Ferenc Rakoczi II
Transcarpathian Hungarian College of Higher Education)

Selected papers were proofread by the Scientific Board
of the international academic conference.

Authors are responsible for the content of the conference materials.

**The conference and the publication of selected papers
sponsored by the government of Hungary.**

Publishing: Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Address:
Kossuth square 6, 90202 Berehove, Ukraine. E-mail: foiskola@kmf.uz.ua; kiado@kmf.uz.ua)

Printing: “RIK-U” LLC (Address: Carpathian Ukraine Street 36, 88006 Uzhhorod, Ukraine.
E-mail: print@rik.com.ua)

ISBN 978-617-8143-15-2 (hardback)

ISBN 978-617-8143-16-9 (PDF)

© Authors, 2024

© Editors, 2024

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2024

A KONFERENCIA TUDOMÁNYOS TANÁCSA

- Dr. habil. Bárczi Zsófia egyetemi docens, dékán** – Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-Európai Tanulmányok Kara (Szlovákia)
- Prof. Dr. Bida Olena egyetemi tanár, tanszékvezető** – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék (Ukrajna)
- Prof. Dr. Csernicskó István egyetemi tanár, az MTA tagja, rektor** – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Ukrajna)
- Dr. Grabovac Beáta rendkívüli egyetemi tanár** – Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar (Szerbia)
- Prof. Dr. med. Grezsa Ferenc címzetes egyetemi tanár** – Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Továbbképző Központ (Magyarország)
- Dr. habil. Hanák Zsuzsanna egyetemi docens, intézetvezető** – Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Pszichológia Intézet (Magyarország)
- Dr. habil. Híves-Varga Aranka egyetemi docens, intézetvezető** – Pécsi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet (Magyarország)
- Prof. Dr. Komár Olga egyetemi tanár** – Pavlo Ticsina Umányi Állami Pedagógiai Egyetem, Az Elemi Iskolai Oktatás Módszertana és Innovációs Technológiák Tanszék (Ukrajna)
- Dr. habil. Lidia Marszałek** – Mazóviai Akadémia, Plock (Lengyelország)
- Dr. Orosz Ildikó főiskolai docens, elnök** – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Ukrajna)
- Prof. Dr. Osadchenko Inna egyetemi tanár** – Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem, Szociális Munka és Rehabilitáció Tanszék (Ukrajna)
- Prof. Dr. Prima Raisza egyetemi tanár** – Leszja Ukrajinka Volinyi Nemzeti Egyetem, Az Elemi Iskolai Oktatás Elmélete és Módszertana Tanszék (Ukrajna)
- Prof. Dr. Pusztai Gabriella egyetemi tanár, az MTA tagja, intézetvezető** – Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet (Magyarország)
- Prof. Dr. Tóth Péter egyetemi tanár** – Selye János Egyetem, Neveléstudományi Tanszék (Szlovákia)

НАУКОВА РАДА КОНФЕРЕНЦІЇ

Барці Жофія, доктор габілітований, доцент, декан факультету центральноєвропейських студій Університету Костянтина Філософа в Нітрі (Словакія)

Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (Україна)

Ганак Жужанна, доктор габілітований, доцент, директор інституту психології Католицького університету імені Кароля Естергазі (Угорщина)

Гівеш-Варга Аранка, доктор габілітований, доцент, директор інституту освітніх, педагогічних наук Печського університету (Угорщина)

Грабовац Беата, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальних і гуманітарних наук Новосадського університету (Сербія)

Грежа Ференц, психіатр, професор інституту післядипломної психологічної освіти Реформатського університету імені Гашпара Каролі, Інститут психології (Угорщина)

Комар Ольга Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Україна)

Маршалек Лідія, доктор габілітований, професор Мазовецької академії в Плоцьку (Польща)

Орос Ільдико Імріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, президент Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (Україна)

Осадченко Інна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Україна)

Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (Україна)

Пустаї Габрієлла, доктор педагогічних наук, професор, член Угорської академії наук (УАН), директор інституту освіти і культури Дебреценського університету (Угорщина)

Товт Петер, доктор педагогічних наук, професор кафедри освітніх, педагогічних наук Університету імені Яноша Шее (Словаччина)

Черничко Степан Степанович, доктор гуманітарних наук, професор, член Угорської академії наук (УАН), ректор Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (Україна)

SCIENTIFIC COUNCIL OF THE CONFERENCE

Zsófia Bárczi, DSc, professor, dean – Constantine the Philosopher University in Nitra, Fakulte stredoeurópskych štúdií (Slovakia)

Olena Bida, DSc, professor, head of department – Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Department of Pedagogy, Psychology, Primary, Pre-School Education and Management of Educational Institutions (Ukraine)

István Csernicsekó, DSc, professor, full member of the Hungarian Academy of Sciences (MTA) rector – Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Ukraine)

Beáta Grabovac, PhD, associate professor – University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Faculty of Social and Human Sciences (Serbia)

Ferenc Grezsa MD, honorary professor – Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary, Institute of Psychology (Hungary)

Zsuzsanna Hanák, DSc, professor, director of institute – Eszterházy Károly Catholic University, Institute of Psychology (Hungary)

Aranka Híves-Varga, DSc, professor, director of institute – University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Hungary (Hungary)

Olha Komar, DSc, professor, head of department – Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Department of professional methods and innovative technologies in primary school (Ukraine)

Lidia Marszałek, DSc, professor – Akademia Mazowiecka w Plocku (Poland)

Ildikó Orosz, PhD, associate professor, president – Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Ukraine)

Inna Osadchenko, DSc, professor – National University of bioresources and nature management of Ukraine, Department of social work and rehabilitation (Ukraine)

Raisa Prima, DSc, professor, head of department – Lesya Ukrainka Volyn National University, Department of Theory and Methodology of Primary Education (Ukraine)

Gabriella Pusztai, DSc, professor, full member of the Hungarian Academy of Sciences (MTA) director of institute – University of Debrecen, Institute of Educational Studies and Cultural Management (Hungary)

Péter Tóth, DSc, professor – J. Selye University, Faculty of Education (Slovakia)

TARTALOM / ЗМІСТ / CONTENT

<i>Empirikus és neveléstörténeti kutatások eredményei / Результати емпіричних та історико-педагогічних досліджень / Results of empirical and educational historical research</i>	19
<i>Boldizsár Boglárka – Cseri Kinga – Sipos Judit: MAGYAR ÉS SZLOVÁK EGYETEMISTÁK TANULÁSI ÉS ÉLETVITELI VÁLTOZÁSAINAK VIZSGÁLATA A VILÁGJÁRVÁNY IDEJÉN</i>	21
<i>Csoóri Zsófia: A KÁRPÁTALJAI TANÍTÓKÉPZÉS SZERVEZÉSI ÉS PEDAGÓGIAI ALAPJAI A CSEHSZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG IDEJÉN (1919–1938)</i>	35
<i>Inántsý-Pap, Ágnes – Szilágyi, Barnabás: THE SEARCH FOR GREEK CATHOLIC IDENTITY THROUGH UPBRINGING AND EDUCATION</i>	47
<i>Kinczerová Adriana – Szabó L. Dávid: A PANDÉMIA HATÁSA AZ ERASMUS+ MOBILITÁSOKRA A SELYE JÁNOS EGYETEMEN</i>	55
<i>Molnár, Nikoletta: TEACHER-STUDENT COMMUNICATION CHARACTERISTICS AND THE CRISIS SITUATION</i>	67
<i>Pallay Katalin – Nagy-Füzesséry Bernadett: A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA ÉS AZ UNGVÁRI NEMZETI EGYETEM MAGYAR HALLGATÓI KÖZÖTTI TÁRSAS KAPCSOLATOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA ÉS EZEK HATÁSA A KÉT INTÉZMÉNY HALLGATÓINAK EREDMÉNYESSÉGÉRE</i>	77
<i>Szabó L. Dávid – Sýkora Hernády Katalin: A KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIA MEGJELENÉSE A SZLOVÁKIAI ÉS A MAGYARORSZÁGI ÁLTALÁNOS ISKOLÁS OLYAN PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMOKBAN, AMELYEK A DUALIZMUS KORSZAKÁVAL FOGLALKOZNAK</i>	101
<i>Szalay Ignác: A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ ELŐTTI MAGYAR KÖZÉPISKOLAI TÖRTÉNELEMKÖNYVEK ILLUSZTRÁCIÓI</i>	111
<i>Varga, Aranka: VULNERABLE GROUPS IN CRISIS SITUATIONS: HOW TO SUPPORT ROMA STUDENTS' COPING STRATEGIES</i>	119
<i>Vincze Tamás András: MAGYAR ARISZTOKRATA HÖLGYEK PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE A XX. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN</i>	129

<i>Oktatásszervezési és távoktatási tapasztalatok / Досвід організації освітнього процесу та дистанційного навчання / Educational management and distance learning experiences</i>	137
<i>Andl, Helga – Laki, Tamásné: "WE ARE IN THIS TOGETHER" – DISTANCE LEARNING EXPERIENCE IN SMALL SCHOOLS IN A PANDEMIC IN SPRING 2021</i>	139
<i>Андрусик Павло: ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	151
<i>Bernhardt, Renáta: SECONDARY SCHOOL STUDENTS' VIEWS ON DIGITAL EDUCATION IN RELATION TO ON-LINE OPPORTUNITIES IN HIGHER EDUCATION</i>	157
<i>Чичук Антоніна – Кучай Олександр – Гуттерер Єва – Візавер Вікторія: НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ</i>	167
<i>Dezső, Renáta Anna: "ALL'S WELL THE END'S WELL"? CHALLENGES AND LESSONS LEARNT OF AN INTERNATIONAL PEDAGOGY BACHELOR PROGRAM INTRODUCED IN THE MIDDLE OF THE COVID 19 PANDEMIC</i>	173
<i>Dudás János – Holovács József: ONLINE INFORMÁCIÓS RENDSZER KÉSZÍTÉSE AZ OKTATÁSI FOLYAMATOK ADMINISZTRÁLÁSÁRA A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA RÉSZÉRE</i>	183
<i>Furcsa, Laura: PERCEIVED BENEFITS OF ONLINE ORAL EXAMINATIONS AT UNIVERSITIES</i>	191
<i>Fábián Márta – Bárány Erzsébet – Lechner Ilona – Huszti Ilona: A RÁKÓCZI-FŐISKOLA HALLGATÓINAK ATTITÚDJE A (NYELV)TANULÁSHOZ A TÁVOKTATÁS SORÁN</i>	199
<i>Kecskés Judit: KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A MAGYAR ALAPSZAKOS KÖZÖS KÉPZÉS FINNUGOR NÉPEK ÉS NYELVEK C. TÁRGYÁNAK OKTATÁSÁBAN</i>	215
<i>Magyar, Ágnes: HOW HAVE SECONDARY SCHOOL STUDENTS EXPERIENCED DIGITAL WORK SCHEDULES?</i>	225
<i>Prescott-Pickup, Francis J: DISTANCE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC: THE EXPERIENCE OF STUDENTS IN A LARGE HUNGARIAN UNIVERSITY</i>	235
<i>Прядко Олександр: ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	247

<i>Oktatástechnológiai innovációk / Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі / Innovative educational technologies</i>	251
<i>Árva, Valéria – Márkus, Éva – Trentinné Benkő, Éva: APPLICATION OF EARLY LANGUAGE TEACHING METHODOLOGY IN DIGITAL EDUCATION. A RESEARCH PROJECT BY THE HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES AND THE FACULTY OF PRIMARY AND PRESCHOOL EDUCATION, EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY</i>	253
<i>Baksa Adrien – Sztojka Mirosláv: A PROBLÉMAMEGOLDÓ GONDOLKODÁS TANÍTÁSA-TANULÁSA MATEMATIKA-ÓRÁN</i>	267
<i>Csucska Petra – Csopák Éva: AZ OLVASÁS IRÁNTI ATTITŰD VIZSGÁLATA AZ ESZENYI BÁZISISKOLA ALSÓ TAGOZATOS TANULÓINAK KÖRÉBEN</i>	275
<i>Jaskóné Gácsi, Mária: GAMIFICATION – TESTS OF STRENGTH IN THE DIGITAL SPACE FROM AN EDUCATOR'S PERSPECTIVE</i>	283
<i>Gonda, Zsuzsa: THE FEATURES OF TEACHING METHODS IN ONLINE HUNGARIAN LANGUAGE AND LITERATURE LESSONS DURING PANDEMIC</i>	295
<i>Гікоб Андрія: РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ</i>	307
<i>Molnár, Ákos – Prisztočka, Gyöngyvér: THE POSSIBILITY OF A NEW TREND IN THE TEACHING OF PHYSICAL EDUCATION IN SCHOOLS</i>	313
<i>Nagy Béla: A GENETIKA ONLINE OKTATÁSÁNAK SAJÁTSÁGAI</i>	327
<i>Nagy-Kolozsvári, Enikő – Fábrián, Márta – Huszti, Ilona: USING GAMES IN THE YOUNG LEARNER ENGLISH CLASSROOM IN TRANSCARPATHIA</i>	333
<i>Papp, Beáta: HUNGARIAN-ITALIAN BILINGUAL EDUCATION IN THE LIGHT OF PUBLIC EDUCATION POLICY</i>	343
<i>Papp Gabriella: ONLINE FELÜLETEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA OKTATÁSSZERVEZÉS ÉS E-TEST SZERKESZTÉSE CÉLJÁBÓL</i>	351
<i>Tadeyeva Maria – Tadeyev Petro – Pávlovics Judit: INNOVÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSE A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN</i>	359

<i>Szabó L. Dávid: A KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIA DIGITÁLIS FELADATOKKAL VALÓ FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 7. ÉVFOLYAMÁN A DUALIZMUS KORSZAKÁNAK TANÍTÁSÁKOR</i>	367
<i>Az ukrainai oktatás helyzete a pandémia és a háborús körülmények között / Стан освіти в Україні в умовах пандемії та війни / The educational situation in Ukraine during the pandemic and war</i>	379
<i>Борисюнок Максим: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	381
<i>Васютіна Тетяна: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»</i>	387
<i>Височан Леся: ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ</i>	395
<i>Джандя Галина: ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	401
<i>Дзямко Вікторія – Дзямко Віталій: ТРАНСФОРМАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПЕРІОД ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	405
<i>Золотаренко Тетяна: ДОСВІД ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У НОРВЕГІЇ</i>	411
<i>Кіт Галина: НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ОРІЄНТАЦІЯ НА ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	417
<i>Коломісць Дмитро – Івашкевич Євген – Тертична Таїсія: РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ</i>	425
<i>Лазаренко Наталія – Коломісць Алла – Жовнич Олесь: МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ</i>	431
<i>Орос Ільдико – Біда Олена – Кучай Тетяна: ОСВІТА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ І НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	435

<i>Осердчук Ольга</i> : ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТНЕРСТВА ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ З МЕТОЮ ЯКІСНОГО МОНІТОРИНГУ	443
<i>Силадій Іван – Маринець Надія</i> : ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГЛОБАЛЬНОГО ВИМІРУ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	449
<i>Хижняк Інна</i> : ПРОБЛЕМАТИКА НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	455
<i>Чопак Єва</i> : МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	463
<i>Шука Галина</i> : ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ.....	469
<i>Inklúzió – lelki egészség – egészség tudatosság – perspektívák / Інклюзія – психічне здоров'я – усвідомлене ставлення до здоров'я – перспективи / Inclusion – mental health – health awareness – perspectives.....</i>	477
<i>Атроценко Тетяна</i> : ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	479
<i>Berghauer-Olasz Emőke</i> : MENTÁLHIGIÉNÉS TÁMOGATÓ CSOPORT LEHETŐSÉGEI A FELSŐOKTATÁSBAN.....	485
<i>Biró Brigitta</i> : RAJZFEJLŐDÉSI SAJÁTOSÁGOK ÓVODÁS- ÉS KISISKOLÁSKORBAN	497
<i>Bús Ágnes – Bús Éva – Kovács-Bogya Tünde – Szántainé Baráth Anita</i> : SZEREPKONFLIKTUSOK A FELSŐOKTATÁSBAN A PANDEμία IDEJÉN	507
<i>Ceglédi Tímea – Fekete Dorottya – Pusztai Gabriella</i> : ÉRTÉKEK A REZILIENS PEDAGÓGUSOK ÉLETÚTJAIBAN.....	517
<i>Csebil Anikó</i> : TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG, SPORTOLÁSI SZOKÁSOK A FŐISKOLAI CAMPUSON A PANDEμία IDŐSZAKÁBAN.....	523
<i>Erdei, Róbert</i> : A PROGRAMME TO FOSTER RESILIENCE AMONG KINDERGARTEN CHILDREN.....	531
<i>Гребя Ілдіко – Шелельо Тетяна – Гаврилюк Ілона</i> : БУЛІНГ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА ВПЛИВ РІЗНИХ ФАКТОРІВ НА ЙОГО РОЗВИТОК	539

<i>Hanák Zsuzsanna</i> : ÁLLAPOT- ÉS VONÁSSZORONGÁS VIZSGÁLATA EGYETEMI HALLGATÓK KÖRÉBEN.....	545
<i>Kiss Magdaléna</i> : TANÁRI ATTITŰD A VAKOK OKTATÁSÁBAN.....	553
<i>Kondé Zoltán – Kovács Judit</i> : A COVID-TAPASZTALATOK ÖSSZEFÜGGÉSE A COVIDDAL KAPCSOLATOS IMPLICIT BEÁLLÍTÓDÁSOKKAL.....	561
<i>Kós Nóra</i> : KRÍZISHELYZETBEN ADÓDÓ TRAUMA TERÁPIÁJA.....	571
<i>Lestyán Erzsébet</i> : KRÍZISHELYZETEK MEGOLDÁSA PEDAGÓGIAI MÓDSZEREKKEL	579
<i>Михайлович Кристина</i> : ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ УГОРЩИНИ.....	587
<i>Пісняк Валентина</i> : ІНКЛЮЗІЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ЯК ПІДТРИМАТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	593
<i>Sándor Zita</i> : COVID–19-JÁRVÁNY MEGÉLÉSE ÉS BIOPSZICHOSZOCIÁLIS HATÁSA EGYETEMI HALLGATÓK KÖRÉBEN	599
<i>Simon Gabriella</i> : AZ ONLINE OKTATÁS HATÁSAI A PANDÉMIA ALATT, LEHETŐSÉGEINK.....	615
<i>Sütő Éva</i> : TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSOKAT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK KISISKOLÁSKORBAN A PANDÉMIA IDEJE ALATT.....	625
<i>Sýkora Hernády Katalin – Horváth Kinga – Pribéek László – Szabó L. Dávid</i> : A TÁVOKTATÁS HATÁSA A TANÁRI ÉNHATÉKONYSÁGRA	635

THE POSSIBILITY OF A NEW TREND IN THE TEACHING OF PHYSICAL EDUCATION IN SCHOOLS

Molnár, Ákos – Prisztóka, Gyöngyvér

*University of Pécs
Faculty of Science Institute of Sport
Sciences and Physical Education
molnar.akos@gamma.ttk.pte.hu
University of Pécs
Faculty of Humanities and Social Sciences
Doctoral School of Education*

Introduction

In the last 30 years, we have witnessed a global paradigm shift, where the internet has democratised knowledge and digitalisation has opened up the global online space. In this addictive era, the young "homo digitalis" generations have a mindset based on audiovisual media and their lives are shaped by a contemporary dominant culture. At the same time, the lack of environmental stimulation and the experience of virtual personhood have led to a feeling of psychological emptiness and loneliness, a sedentary lifestyle (*homo sedens*) has become trendy and socialisation processes have been impaired by the decline of tactile interpersonal communication and the functional use of bubble relationships. Changing global social megatrends require the acquisition of new human skills and competences, to which the education system must adapt. Innovative methodological reforms are needed in the teaching of physical education in schools (Csapó 2000) in order to make sport trendy again and to restore health-conscious behaviour in the lives of new generations. The system of daily physical education in schools introduced in 2012 (Act CXC of 2011) provides an excellent opportunity for physical education teachers (Bognár 2019). Dance should be given the same role in education as any other subject and this form of movement should be integrated to become fundamental to the educational system (Robinson 2015). The manifestation of this ancient key to innovation in the classroom setting of physical education is unique and inimitable. Dance is also a behavioural synchronizer (Mikonya 2013), a means of self-expression that shapes personality (Antal 2008), and a mediator of values and norms that shape character (Makai 2016). As a mobile mother tongue, it develops national consciousness (Kraiciné 2008), a way

of communication that is also seen as a carrier of cultural value (Domokos 2013). By developing social relationships and social competence, it can be an antidote to the relational distortions that characterise contemporary societies. There is still a long way to go before dance is integrated into the curriculum and increased number of lessons is introduced at the curriculum level in the national education policy, but the growing body of research on this topic in Hungary gives reason for hope (Fehér-Borsos et al. 2014; Pignitzkyné-Lévai 2014; Rajna 2015; Balatoni-Kovács 2015; Hamar et al. 2018; Lanszki-Papp-Danka-Szabó 2021; Láng-Bognár 2021; Molnár-Prisztóka 2021; Reiner-Horváth-Ekler 2022) and nowadays many academics are voicing the place of dance and the need for its integration into the public education system. Through our multi-perspective studies, we aim to demonstrate that dance's diverse movement system is experiential, can be used as a tool to encourage physical activity, serves the ability to build and maintain ideal interpersonal relationships and relationships in classroom communities, and is effective in reviving physical education in schools.

Accordingly, the following hypotheses and research questions were formulated:

- H1: Teachers in the institution see an opportunity to introduce dance as an innovative method of teaching physical education.
- H2: There is a difference between the attitudes of teachers of humanities and teachers of sciences towards the integration of dance in physical education.
- H3: Teachers agree that dance would help and contribute to the cohesion of classroom communities.
- Q1: How do students feel about the introduction of dance in PE lessons?
- Q2: Is there a significant difference in students' attitudes towards the introduction of dance in PE classes by gender?
- Q3: What are students' perceptions of dance as a new alternative form of movement to enhance the experience of physical education lessons?

Material and methods

The survey was based on a questionnaire, which was sent out online to teachers and students participating in the project, following a post-test clarification to the heads of the institutions and following the permission of the relevant Budapest school district. The survey was conducted in the spring of 2022, first at the Deák Ferenc Elementary School of PTE and then as a control

group, at the Széchenyi István Elementary School in Budapest. An important criterion for the inclusion of the control group was comparability (using the same set of exercises, music, the same presentation at a school event, and the same questionnaire). However, in order to ensure comparability and validity of the results, the data analysis was based only on the opinions of the upper school students. The students attending the school were taught the same dance choreography in physical education classes, which was presented to the whole school community in both locations as part of a series of programmes. We measured the perception and impact of the dance performed by the teachers and students of the institutions.

Table 1. Description of the sample included in the study

	SAMPLE	
	Pécs (n=45) / (n=93)	Budapest (n=28) / (n=125)
Teacher - men	8 men (45±10,22)	6 men (45±11,26)
Teacher - women	37 women (47±9,81)	22 women (44±10,25)
Student - boy	50 boys (12± 1,18)	64 boys (12±3,26)
Student - girl	43 girls (12±1,19)	61 girls (12±1,34)

In the course of the study, the answers to the open, closed and 6-point Likert-type questions in our self-designed, anonymous, online questionnaire and the data obtained were analysed using univariate and multivariate statistical methods. Our sample was first calculated using simple descriptive statistical procedures (frequency, mean and standard deviation), followed by correlation calculations (using Pearson's correlation coefficient), independent samples T-test and analysis of variance (using one-way ANOVA) to examine the correlations between the different question categories. A significance threshold of 5% was used to establish the validity of the Pearson correlation coefficient, the independent samples T-test and the analysis of variance, based on Sajtos and Mitev (2007). To identify and prove relationships between some questions that are more difficult to measure on their own, we created latent variables grouped into dimensions. To test the internal reliability of these, we used the Cronbach's alpha indicator, the most widely used in statistics, where a value between 0.5 and 1 was considered representative (Darren and Mallery, 2019). The data obtained were processed using the IBM SPSS 25 Statistics software package, and tables and various types of charts were then edited using Microsoft Office-Excel.

Results

Evaluation of teachers' opinions

The level of preference for dance choreography taught by PE teachers and performed by upper elementary school students in the two schools is shown in Figure 1, based on teachers' perceptions. In Pécs, the vast majority of the 45 teachers (100%) involved in the study gave a high Likert-type scale score, with 37 (82.2%) liking the performance completely, 6 (13.3%) liking it and 2 (4.4%) liking it more, regardless of age and subject taught. In the Budapest school, as in Pécs, the results were positive. The vast majority of the 28 respondents (100%) also gave a high score: 20 (71.4%) were completely satisfied, 7 (25%) liked it, and 1 (3.6%) preferred the dance choreography they saw. We also conducted a correlation analysis between the opinions of the teachers who taught in the two schools. Using the independent samples T-test, we found no significant difference ($p=0.439>0.05$) between the opinions of the teachers teaching in the two schools, so that we can meaningfully conclude that the public education teachers who were interviewed were sympathetic to the dance event.

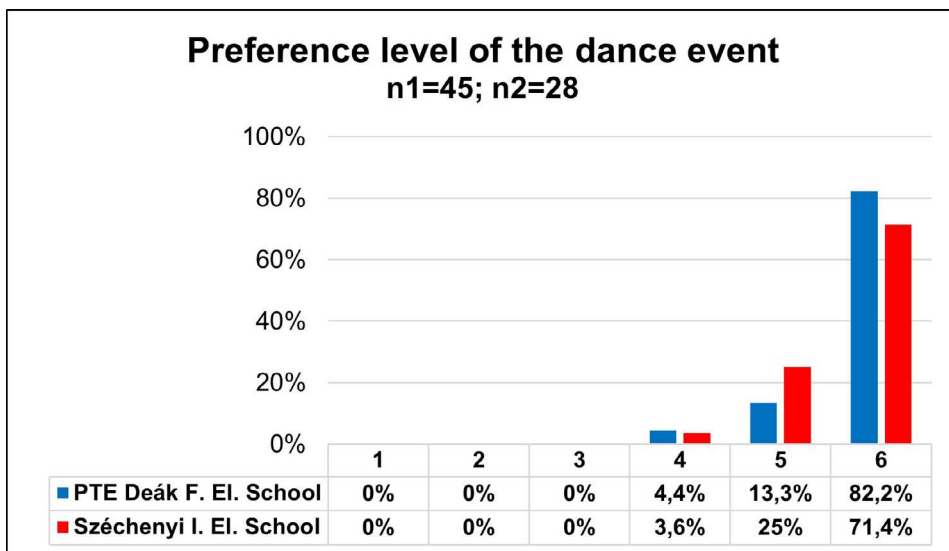

Figure 1. Preference level of the dance event

Figures 2 and 3 support the introduction of dance as an innovative method based on the opinions of the teachers of general education involved in the study. In the questionnaire, we asked both general and specific questions

about their views on the actual integration of dance into physical education (regular use of dance once per week). In the Pécs school, respondents were almost completely (97.8%) in favour of the practical use of dance in daily physical education, while in the Budapest institution, 100% of respondents were positive (scales 4, 5 and 6). In Pécs, 73.3% fully agreed, 7 (15.6%) agreed and 4 (8.9%) somewhat agreed, while 15 (53.6%) of the teachers of the Széchenyi István Primary and Secondary School agreed fully, 12 (42.9%) agreed and 1 teacher (3.6%) somewhat agreed that this form of movement has a place in physical education at school. The evaluated data on the introduction of dance in physical education classes on a regular basis, once a week, coincides with the previous results. 55.6% of the teachers at the Deák Ferenc Primary School of PTE fully agreed, while 26.7% agreed and 15.6% tended to agree with the regular use of dance, while 42.9% of the teachers at the Széchenyi István Primary and Secondary School of Széchenyi István fully agreed, while 28.6% agreed and 25% tended to agree with the regular use of dance. Using the independent samples T-test, no significant difference was found between the opinions of the teachers of the two public schools on the general ($p=0.549>0.05$) and the specific ($p=0.384>0.05$) questions. When further calculations were carried out, a significant correlation between the answers of teachers from both schools was also found for the two criteria using Pearson's correlation calculation. Since the significance value is - Pécs: $p=0.000<0.05$; Budapest: $p=0.043<0.05$, the two variables are related and there is a correlation between them. Thus, Figures 2-3 clearly show that teachers who have a supportive opinion on the use of dance as a pedagogical innovation method are the same people who agree with the introduction of dance on a regular basis, once a week.

We examined whether there is a significant difference, i.e. whether there are different opinions between teachers of humanities and sciences about the introduction of dance. The study could only be carried out for the PTE Deák Ferenc Primary School, because most of the teachers in Budapest teach both humanities and sciences at the school, so we could not create two separate groups for the control group. The results of the independent samples T-test showed no significant difference between the groups of humanities and sciences (significance value $p=0.563>0.05$). On the 6-point Likert scale, the responses to the introduction of dance showed a high mean score for the two groups: humanities (5.52), realities (5.70). Figure 4 shows that all teachers in Pécs, irrespective of subject area, are more in favour of the use of dance in daily physical education in schools.

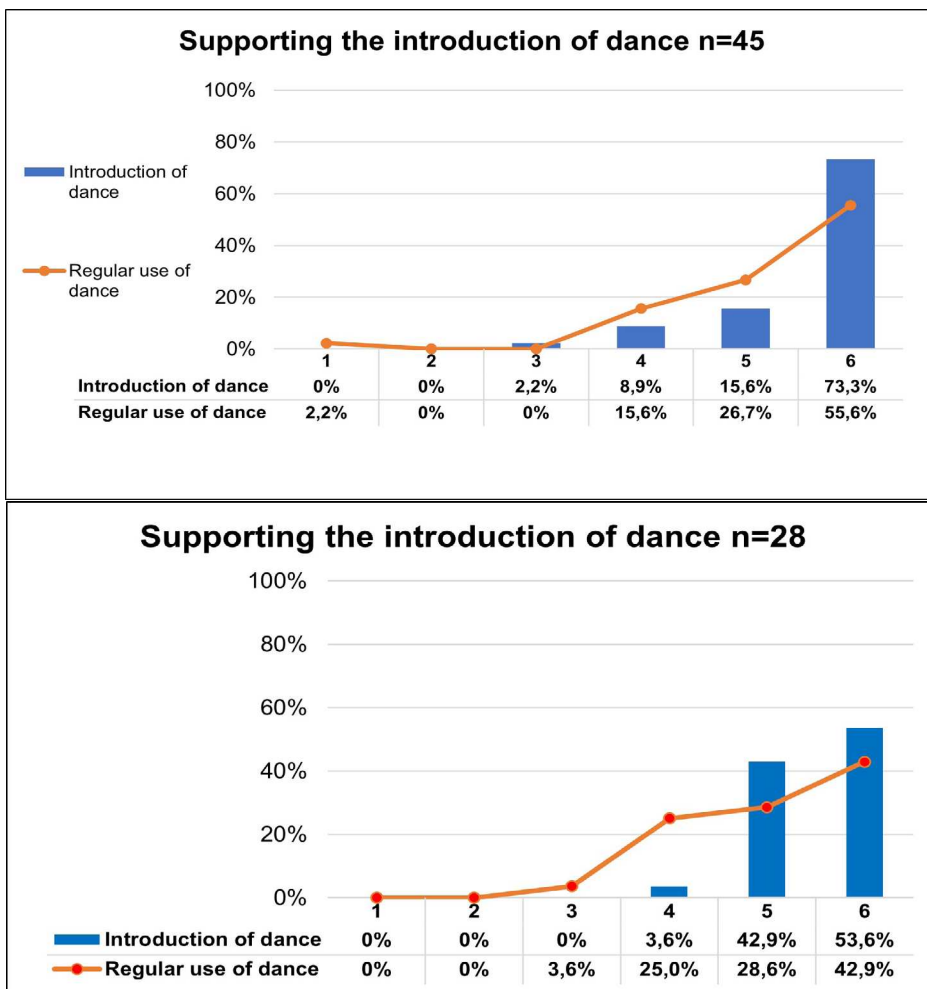

Figure 2-3. Supporting the introduction of dance

Figure 5 shows whether this new alternative form of physical activity can make daily physical education in schools more experiential for today's young generations. There is also no significant difference between the opinions of teachers in the two public education institutions on this question, based on the independent samples T-test ($p=0.381>0.05$). Of the respondents, 30 (66.7%) in Pécs and 5 (53.6%) in Budapest strongly agreed, 12 in Pécs (26.7%) and 9 in Budapest (32.1%) agreed and 2 in Pécs (4.4%) and 4 in Budapest (14.3%) tended to agree that the inclusion of dance in physical education lessons could bring the joy of movement closer to the young generation.

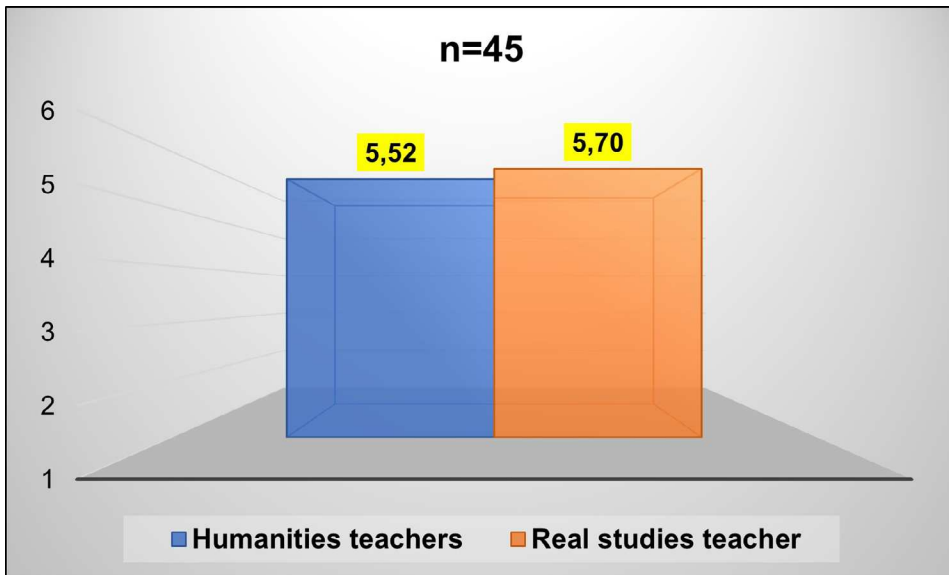

Figure 4. Average values for the introduction of dance by subject group

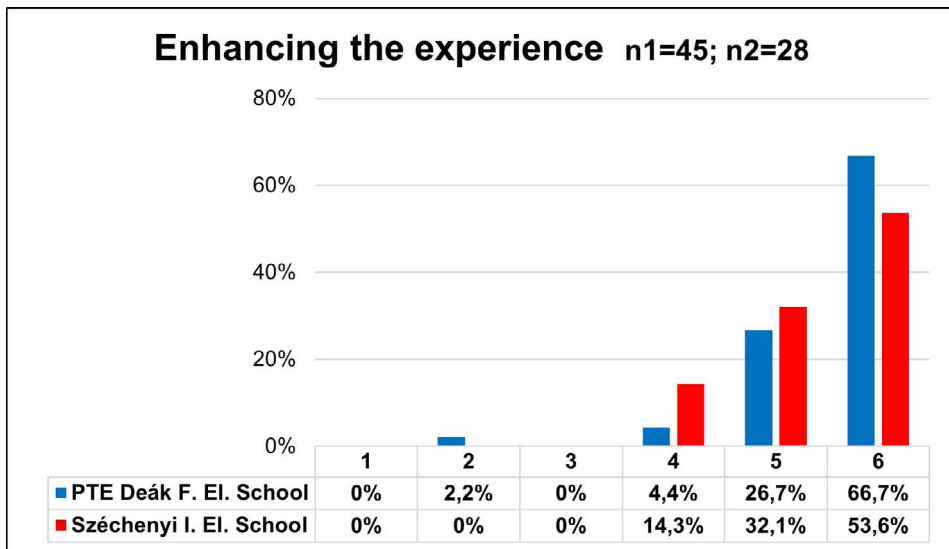

Figure 5. Enhancing the experience of physical education lessons through dance

We also sought to find out whether dance can help foster class cohesion within an institution (Figure 6). The results were favourable for both institutions and there was a consensus in the answers to the question. In Pécs, 60% of the teachers of general studies agreed completely, while 36% agreed that this form

of movement strengthens the bonds between class communities. In Budapest (53.6% strongly agreed, 25% agreed, 14.3% somewhat agreed, while only 7.1% somewhat disagreed. The independent samples T-test did not find a significant difference ($p=0.194>0.05$) between the opinions of teachers in the two public education institutions. The responses support the view that dance reinforces classroom coherence in the opinion of the surveyed public school teachers.

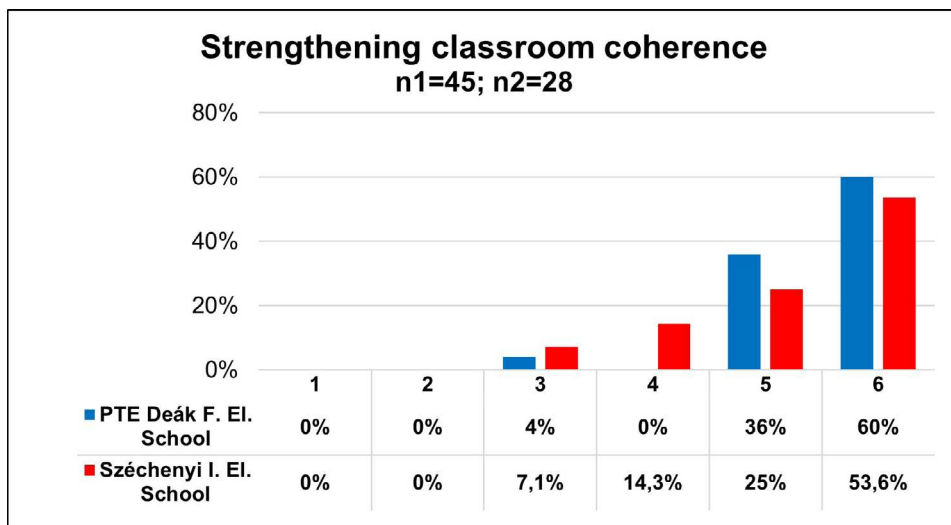

Figure 6. Strengthening classroom coherence through dance in PE lessons

The support for the introduction of dance is difficult to measure and establish in a standalone-question, as it is a subjective element and therefore perceived differently by everyone, regardless of age, gender and subject attitudes. In order to measure teachers' opinions more objectively, we created a latent variable that captures teachers' complex opinions on the introduction of dance by combining the questions previously evaluated. Our aim was to find a complex variable that could be used in multivariate statistical analyses to measure and compare teachers' opinions without further research. The latent variable is presented in Section 7. Based on Figure 7, the following 5 questions were combined: "introduction of dance as a pedagogical innovation", "introduction of dance on a regular basis (once per week)", "use of modern dances in physical education lessons", "dance as a means to achieve experiential physical education", "dance as a means to strengthen community building" (Likert-type questions). The possibility of combining the criteria into a single variable was assessed through internal reliability. In doing so, it can be concluded for the

two public education institutions that the internal reliability of the Cronbach's alpha values (Pécs: 0.9; Budapest: 0.86) for the latent variables constructed is excellent and the variables can be further analysed.

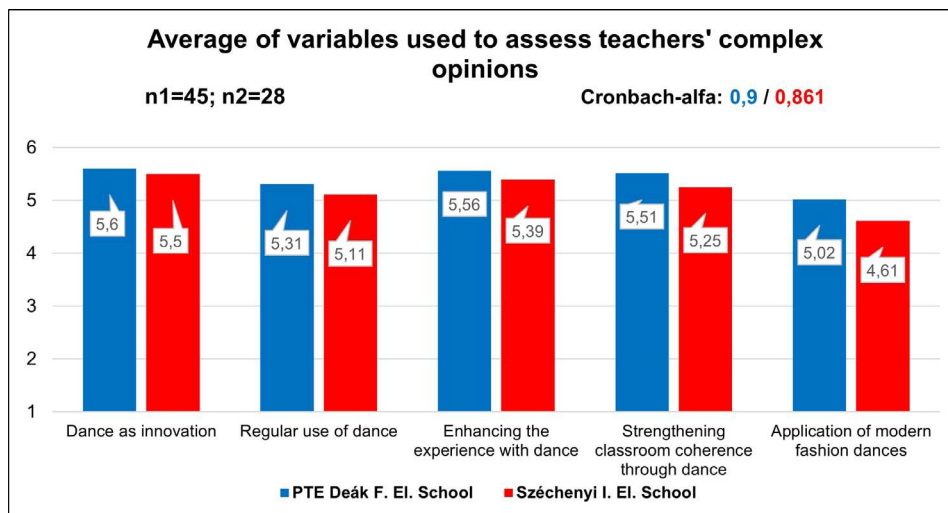

Figure 7. Average of variables used to assess teachers' complex opinions

Assessing student opinion

The students' opinions on the dance event and the level of liking for the dance choreography they had learned in PE class are illustrated in Figure 8, which gives a more nuanced picture compared to the teachers' responses. In Pécs, the vast majority of the 93 (100%) respondents to the survey were in the positive range on the Likert-type scale, with 21 (22.6%) completely liking the performance, 37 (39.8%) liking it and 23 (24.7%) liking it more. The vast majority of the 125 respondents (100%) in the Budapest school also gave a high score: 35 (27.6%) were completely impressed, 31 (25%) liked it, 26 (20.6%) liked it more. A correlation analysis was also performed and a significant difference ($p=0.008<0.05$) was found between the opinions of the students from the two public schools using the independent samples T-test, while the majority of the students included in the study rated the dance project positively.

Figure 9 illustrates the average of students' opinions, by gender, on their willingness to dance and learn new movements in their daily physical education. In both schools, girls are more (Pécs:4.72; Bp:4.74) and boys less (Pécs:3.2; Bp:2.8) enthusiastic about the practical use of dance as an innovative method in physical education lessons. Based on the results of the independent

samples T-test, no significant difference ($p=0.518>0.05$) was found between the opinions of girls and boys students in the two institutions, thus a reciprocal relationship between the responses of the gender groups can be established.

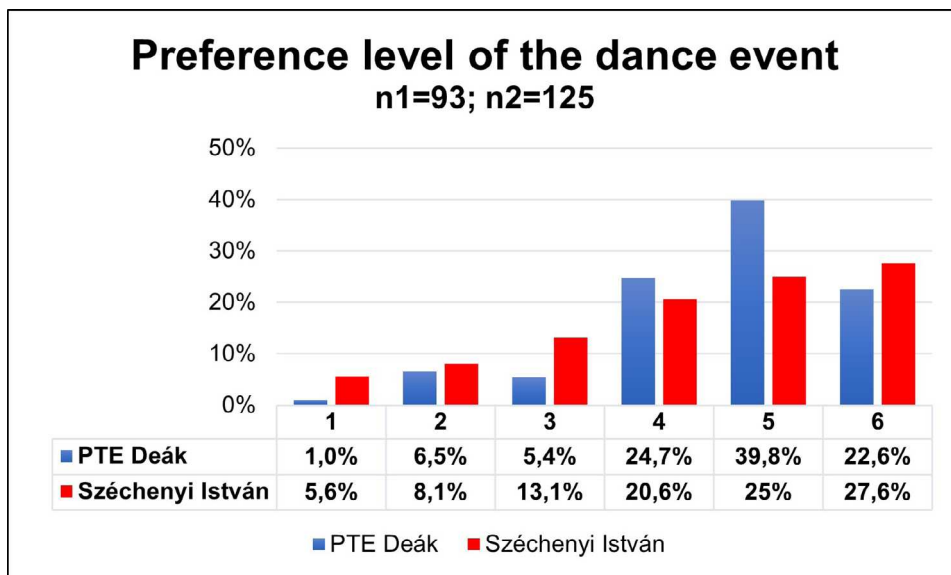

Figure 8. Preference level of the dance event

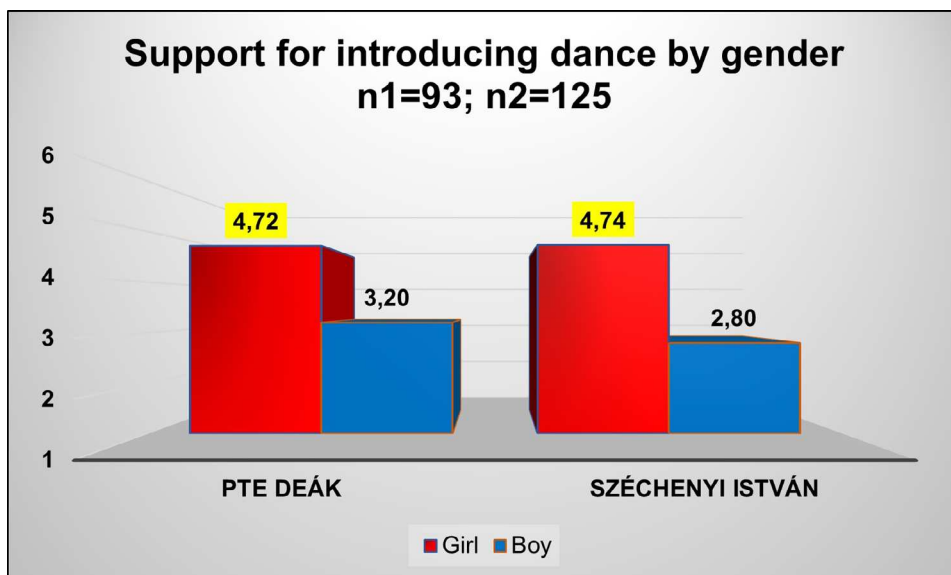

Figure 9. Support for introducing dance by gender

With regard to the introduction of dance as a new form of movement, the questionnaire also asked the students involved in the study about the introduction of dance on a regular basis - once a week. The data evaluated show parallel results with the previous findings in terms of gender distribution (Figure 10) and also no significant difference ($p=0.191>0.05$) between the responses of the two groups. Confirming their position, the girl pupils support the integration of dance and would like to dance weekly within the framework of physical education lessons.

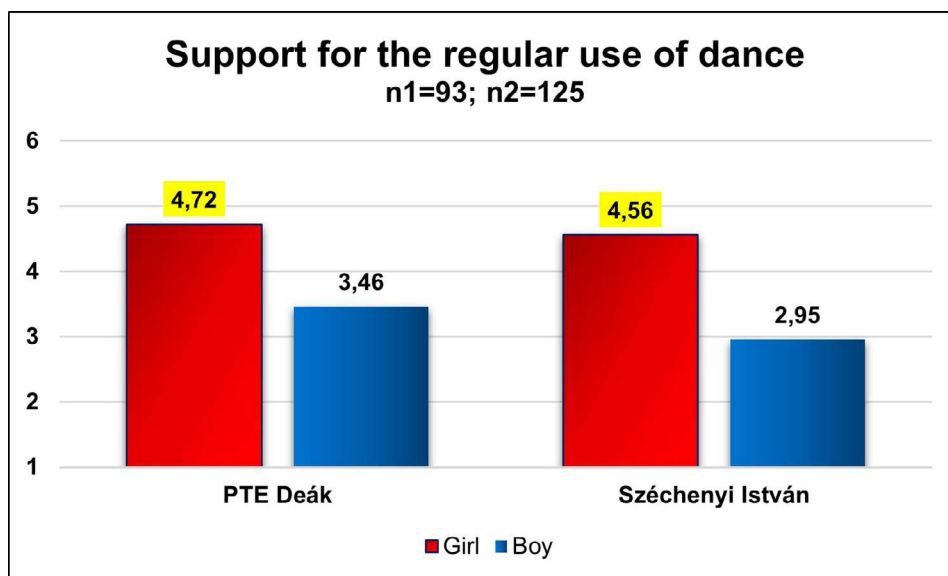

Figure 10. Support for regular introduction of dance by gender

The support for dance education among students is difficult to measure and assess in aggregate through a single standalone question, so we created a latent variable containing a complex set of student opinions, which includes several questions ("introduction of dance in PE lessons", "introduction of dance on a regular basis", "use of modern dances in PE lessons", "dance as a means to achieve experiential physical education" (Likert-type questions)). The comovement and internal reliability of the criteria were assessed by calculating the Cronbach's alpha index. For the two primary schools, it can be concluded that the internal reliability of the Cronbach's alpha values (Pécs: 0.92; Budapest: 0.91) for the latent variables constructed is valid and the variables can be further analysed (Figure 11). The question of the introduction of dance was examined between two groups of students, girls and boys, using an independent

samples T-test. The correlation test shows a significant difference between the means of the two groups, with $p=0.000<0.05$. This is supported by the fact that the mean of the latent variable for the complex opinion of the girl pupils is Pécs:4.84; Bp:4.66, while the mean for the complex opinion of the boy pupils is lower Pécs:3.68; Bp:3.1. By creating this, our current aim was to find a complex variable that could be used in future research to measure students' opinions in multivariate statistical analyses.

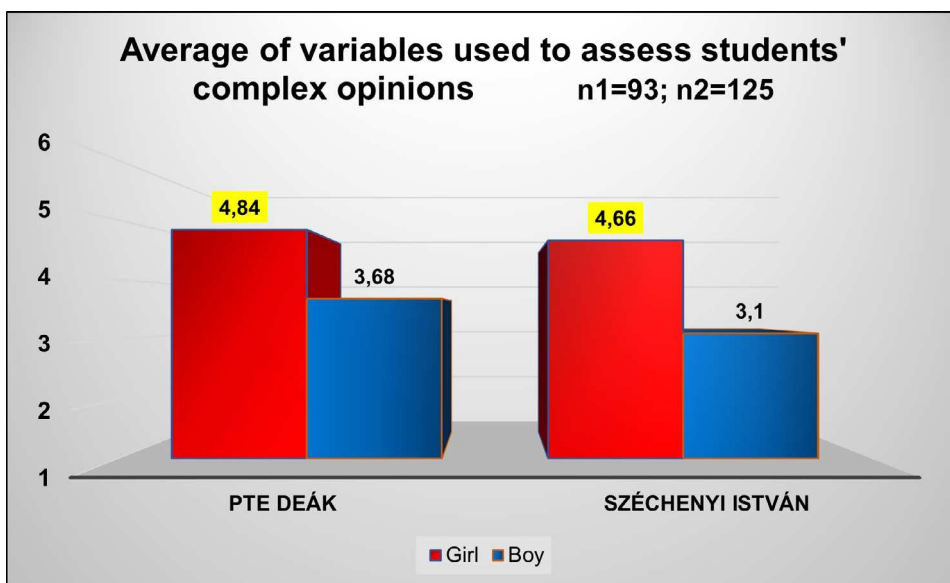

Figure 11. Average of variables used to assess students' complex opinions

Discussion and conclusions

From the results of the micro-research it can be concluded that in both institutions, the teachers of general studies, on the basis of the information and impressions they gained during the learning and presentation of choreography, took a positive position on the integration of dance into everyday physical education, indicating a high scale value, and saw innovative potential in it (Cronbach's alpha: Pécs: 0.9; Bp. The results of the independent samples T-test show that there is no significant difference between the opinions of teachers in the two institutions. The majority of them agree that dance helps to increase the level of enjoyment in physical education lessons, thus motivating pupils to take part in physical activity on a daily basis. By exposing students to the complex formal language of dance, a new need and intrinsic

sis motivation to exercise can be developed. By integrating dance, this kind of "motivational system change" in the subject of physical education can be developed and achieved. The significant increase in the number of lessons provides an excellent opportunity for PE teachers to incorporate alternative forms of physical activity, such as dance, which is no longer just a utopian idea in the minds of teachers. The only way to counter the current fragmentation of knowledge and the amortization of social relations, inactive lifestyles and the many negative effects of the 'electronic drug' is to use innovative methods. Dance can be used to create a new demand and intrinsic motivation for daily physical activity in the 21st century generation, which will help to develop health-conscious, future-oriented life skills. The importance of this should also be communicated to teachers of general education, demonstrating that dance is a community-builder and contributes to strengthening the cohesion of the classroom community.

References

2011. CXCV. köznevelésről szóló törvény. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190>. tv letöltés dátuma: 2023. 04. 25.
- ANTAL László (2008): *Táncos-Zenés Mozgásfejlesztés Segédanyag Testnevelő-edző szakos hallgatók számára*, BDF, TMTK, Szombathely
- BALATONI Katalin, KOVÁCS Henrik (2015): *Így tedd rá! 2.: Népi játéka, néptánc az óvodában és az általános iskola alsó tagozatában*. Örökös Stúdió Bt., Budapest
- BOGNÁR József (2019): A testnevelés értékorientációja. *Új Pedagógiai Szemle* 69: 3-4. 100-108.
- CSAPÓ Benő (2000): A minőségfejlesztés az oktatási rendszer fejlődésének katalizátora. *Iskolakultúra* X. évfolyam 1. sz.
- DARREN George, MALLERY Paul (2019): *IBM SPSS Statistics 25 Step by Step*. Routledge, New York
- DOMOKOS Mihály (2013): Táncok. In: Hajdúné Petrovszki Zita, Cziberéné Nohel Gizella, Domokos Mihály, Hézsóné Böröcz Andrea, Hocza Ágnes, Meszlényi-Lenhart Emese, Vári Beáta (szerk.): *Új eszközök a mindennapos testnevelés szolgálatában*. Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged
- FEHÉR-BORSOS Anita, MORVAY-SEY Kata, PRÓKAI Judit, SZENTGYÖRGYVÁRYNÉ Juhász Ivett, VASS Livia (2014): *Mindennapos testnevelés alternatív lehetőségei. Válaszok a mindennapos testnevelés kihívásaira*. PTE TTK Sporttudományi és Testnevelési Intézet, Pécs
- HAMAR Pál, KARSAI István, PRIHODA Gábor, SOÓS István (2018): A torna, aritmikus gimnasztika, a tánc és az aerobik mozgásformák helye és szerepe az iskolai testnevelésben a testnevelést oktatók véleménye alapján. In: Hamar Pál - Köpf Károly (szerk.): *Mozgás-biológia-sport-tudomány: Tanulmányok a 47. Mozgásbiológiai Konferencia előadásaiából*. Magyar Edzők Társasága, Budapest. 62-74.
- KRAICINÉ Szokoly Mária (2008): Játék és tánc az iskolában. *SZÍN. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus folyóirata*. 2008 augusztus. 46-52.
- LANSZKI Anita, PAPP-DANKA Adrienn, SZABÓ Eszter (2021): *Egy táncművészeti módszertani program bevezetésének vizsgálata a közoktatásban*. Tánc és Nevelés. Budapest. 55–72.
- LÁNG Éva, BOGNÁR József (2021): *A táncoktatás iskolai és képzési vetületei: Tapasztalatok és lehetőségek*. Eszterházy Károly Egyetem. Eger
- MAKAI Míra (2016): A tánc, mint személyiségteszt. <https://pszichoforyou.hu/tanc-szemelyiseg/> letöltés dátuma: 2023. 01. 15.
- MIKONYA György (2013): *A tánc tanulás motivációs rendszerének vázlatja*. Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító-és Óvóképző Kar, Budapest
- MOLNÁR Ákos, PRISZTÓKA Gyöngyvér (2021): *A tánc komplex hatása a (test)nevelésben*. Testnevelés, Sport, Tudomány, Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Budapest. 6: 1-2. 42-48.
- PIGNITZKYNÉ Lugos Ilona, LÉVAI Péter (2014): *A tánc és a kreatív mozgás alapjai*. Magyar Diáksport Szövetség, Budapest
- RAJNA Beatrix (2015): *Módszertani kézikönyv a zenés - táncos mozgásformák oktatásához (1-8. osztály)*. Nyíregyházi Főiskola Könyvkiadó, Nyíregyháza
- REINER Dóra, HORVÁTH Zoltán, H. EKLER Judit (2022): *Tanulók aktivitásának fokozása testnevelés órán a tánc integrációjával*. Tánc és Nevelés. Budapest. 39-60.
- SAJTOS László, MITEV Ariel (2007): *SPSS Kutatási és adatelemzési kézikönyv*. Alinea Kiadó, Budapest
- Sir KEN Robinson (2015): *Dance Education around the World: Perspectives on dance, young people and change*. Routledge. New York

В 41 Виклики сучасної освіти зумовлені екстремальними умовами функціонування. Наукове видання (Збірник наукових праць) Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II / Редактори: Емьовке Бергхауер-Олас, Єва Гуттерер, Ілдіко Греба та Каталін Поллої. Берегове: ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2024. – 652 с. (українською, угорською та англійською мовами)

ISBN 978-617-8143-15-2 (палітурка)

ISBN 978-617-8143-16-9 (PDF)

Збірник наукових праць містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Виклики сучасної освіти зумовлені екстремальними умовами функціонування», яка відбулася 30–31 березня 2023 року в м. Берегове. Організатор конференції – кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

УДК 370:061.3

Наукове видання

**ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ
ЗУМОВЛЕНІ ЕКСТРЕМАЛЬНИМИ
УМОВАМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ**

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 30–31 березня 2023 року

Збірник наукових праць

2024 р.

Рекомендовано до видання у друкованій та електронній формі (PDF)
рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
(протокол №1 від «25» січня 2024 року)

Підготовлено до видання кафедрою педагогіки, психології, початкової, дошкільної
освіти та управління закладом освіти спільно з Видавничим відділом
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

За редакцією:

Емьовке Бергхауер-Олас, Єва Гуттерер, Ілдіко Греба та Каталін Поллої

Технічне редагування та верстка: *Олександр Добош, Ласло Вездел та Вівісі Товт*

Коректура: *Ілдіко Гріца-Варцаба, Ілдіко Греба та Катерина Лізак*

Дизайн обкладинки: *Вівісі Товт*

УДК: *Бібліотека ім. Опацої Черє Яноша при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II*

Відповідальний за випуск:

Олександр Добош (начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Матеріали наукового видання рецензовані Науковою радою
міжнародної науково-практичної конференції.

За зміст наукових праць відповідальність несуть автори.

**Проведення конференції та друк видання здійснено
за підтримки уряду Угорщини.**

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (адреса:
пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua; kiado@kmf.uz.ua)
*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 7637 від 19 липня 2022 року*

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Карпатської України 36, м. Ужгород, 88006. Електронна
пошта: print@rik.com.ua) *Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Підписано до друку 21.05.2024. Шрифт «Garamond».

Папір офсетний, щільністю 80 г/м². Друк цифровий. Ум. друк. арк. 52,98.

Формат 70x100/16. **Замовл. №**